

تشنج

تشنج (که حمله تشنجی یا حمله غش هم نام دارد) شامل انقباضات غیرارادی تعداد زیادی از عضلات بدن است. این وضعیت ناشی از وجود يك اختلال در فعالیت الکتریکی مغز است. تشنجه‌ها معمولاً منجر به از دست رفتن یا اختلال هوشیاری می‌شوند. شایع‌ترین علت تشنج، صرع است. سایر علل عبارتند از: برخی از بیماری‌های تخریب‌کننده مغز، آسیب سر، کمبود اکسیژن یا گلوکز در مغز و مصرف سموم خاصی مثل الكل. تشنج‌های صرعی، ناشی از اختلالات عمده و عودکننده فعالیت مغز هستند. این تشنجه‌ها می‌توانند ناگهانی و بدون مقدمه روی دهند. درست قبل از (شروع) تشنج، بیمار ممکن است يك دوره هشداردهنده (اورا) با يك سری علائم را تجربه کند که مثلاً به صورت يك احساس عجیب و غریب یا يك بو یا مزه خاص است. صرف نظر از علت تشنج، مراقبت‌های ارابه شده همیشه باید شامل باز و پاک نگه داشتن راه تنفسی و کنترل علائم حیاتی (سطح پاسخ‌دهی، نبض

و تنفس) باشد. همچنین شما باید از وارد آمدن آسیب‌های بیشتر به بیمار طی يك حمله تشنج پیشگیری کنید و شرایط ارابه مراقبت‌های مناسب پس از بهبود را فراهم کنید.

تشخیص

به‌طور کلی:

- بی‌هوشی ناگهانی
- سفت و قوسی شدن پشت
- حرکات تشنجی

ترتیب اتفاقات زیر در صرع شایع است:

- بیمار به‌طور ناگهانی و اغلب با فریاد کشیدن، بی‌هوش به زمین می‌افتد.
- بدن بیمار سفت و پشت او قوس دار می‌شود.
- ممکن است تنفس متوقف شود. لب‌ها ممکن است تهرنگ خاکستری - آبی (سیانوز) داشته باشند و صورت و گردن، قرمز و پف‌آلود شوند.
- حرکات تشنجی آغاز می‌شوند. ممکن است فك، قفل شود و تنفس صدادر شود. بزاق روی دهان ظاهر می‌شود و در صورتی که زبان یا لب‌ها بریده شده

باشند، بزاق می‌تواند خونی باشد. ممکن است کنترل مثانه یا روده از دست برود.

- عضلات شل شده، تنفس به حالت طبیعی برمی‌گردد؛ بیمار معمولاً در عرض چند دقیقه، هوشیاری خود را دوباره پیدا می‌کند. بیمار ممکن است دچار احساس منگی شود یا کارهای عجیب و غریبی از خود بروز دهد. امکان دارد که نسبت به رفتار خود آگاهی نداشته باشد.

- پس از يك حمله تشنج، بیمار ممکن است احساس خستگی کند و به خواب عمیق فرو برود.

اهداف

محافظة از بیمار در برابر آسیب ارابه مراقبت پس از برگشتن هوشیاری در صورت لزوم، فراهم کردن شرایط انتقال بیمار به بیمارستان.

۱) اگر می‌بینید که بیمار در حال افتادن است، سعی کنید به بی‌خطر کردن سقوط او کمک کنید (مبحث «کنترل سقوط» را ببینید). فضای اطراف بیمار را خالی کنید؛ از ناظران بخواهید که محل را ترك کنند. اشیای

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی تهران

تشنج

کد: 06/k

سایت آموزش به بیمار بیمارستان ولیعصر(عج)

<http://www.bums.ac.ir/valiasr/fa/educatio>

۴) اگر بیمار نفس می‌کشد، وی را در وضعیت بهبود قرار دهید. علائم حیاتی (سطح پاسخ‌دهی، نبض و تنفس) را کنترل و ثبت کنید. طول مدت تشنج را یادداشت کنید.

احتیاط!

از حرکت دادن بیمار خودداری کنید مگر آنکه وی در معرض خطر فوری باشد.

از قرار دادن چیزی در دهان بیمار یا استفاده از نیروی خود برای مهار کردن حرکات او خودداری کنید.

هشدار!

در صورتی که هر یک از موارد زیر صادق باشد، با مرکز اورژانس تماس بگیرید و آمبولانس درخواست کنید: بیمار به مدت بیش از ۱۰ دقیقه، بی‌هوش بوده است. تشنج بیش از ۵ دقیقه طول کشیده است. بیمار دچار تشنج‌های مکرر شده است و یا این تشنج، اولین تشنج او است.

بیمار هیچ دلیلی برای تشنج خود نمی‌شناسد.

بالقوه خطرناک (مثل نوشیدنی داغ یا اجسام تیز) را دور کنید. زمان شروع تشنج را یادداشت کنید.

۲) در صورت امکان، با قرار دادن یک بالشک نرم در زیر سر بیمار، از سر محافظت کنید. لباس‌های اطراف گردن را شل کنید.

۳) پس از توقف تشنج، راه تنفسی را باز و تنفس را کنترل کنید؛ آماده باشید تا در صورت لزوم، احیای تنفسی و ماساژ قفسه سینه را آغاز کنید (میحت) اقدامات نجات‌دهنده حیات را ببینید).

